

БИБЛИОТЕЧКИ СЕРВИСИ

Курс "Библиотечки сервиси" одржан је од 27.-31. октобра 2003. године у Интернет учионици Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић" у Београду. Предавач је била Сузан Харли, библиотекар за електронске изворе из Мидлсекс Универзитета у Лондону.

Курс је почео предавањем у Народној библиотеци Србије: "Електронски извори: у потрази за златном жицом". Реч је била о управљању, трошковима, обуци корисника, промоцијама односно маркетингу и вредновању електронских извора. За нас је од посебног значаја био део предавања о образовању корисника; кога треба обучити: особље (библиотекаре и академско особље) и кориснике-студенте, као и ко и на који начин треба да их подучава (распоред, трајање и менаџмент предавања). Говорила је и о промоцији, вредновању електронских извора и зашто их треба вредновати. У закључку предавања је навела да електронски извори нису јефтини, а цена многих активности се повећава: управљање и њихово вредновање, трошкови набавке, обука корисника.

Курс се наставио у Интернет учионици Универзитетске библиотеке где су полазници имали могућност да свако ради за једним рачунаром. Учесници су били библиотекар из библиотека - чланица TEMPUS конзорцијума из Србије. Тема другог дана курса су биле адресе бесплатно доступних извора информација на веб. Библиотекар се упознали са изворима за добијање релевантних података, корисних и за њих и за њихове кориснике. Такође су представљени тематски портали. Сузан Харли је сугерисала полазницима да се пријаве на бесплатне Интернет изворе и да путем електронске поште добијају најновије информације о веб сајтовима.

LIBRARY SERVICES

Course "Library Services" took place during October 27th - 31st 2003 in the Internet Classroom of the University Library "Svetozar Markovic" in Belgrade. The instructor was Susan Hurley, Electronic Resources Librarian from Middlesex University in London.

Course started with lecture: "Electronic Resources: A View from the Coal-Face" in National Library of Serbia. She talked about management, cost, user education, promotion/marketing and evaluation in using electronic resources. Especially interesting part was about user education: who needs to be trained: staff (library and academic) and users-students, and who and how conducts the training (consistency, timing, management). She talked about marketing/promotion and evaluation of resources and why do we need to evaluate. In the summary of the lecture she said that electronic resources are not cheap and many issues are arising: management, cost, user education and evaluation.

Course continued in the Internet classroom of the University Library where attendants could practice exercises on 15 computers. Participants were members of the staff from libraries - members of the TEMPUS Consortium from Serbia. On the second day of the course they had a lecture, which was a sort of a guide to freely available

resources on the web. Librarians got familiar with the resources that both they and their users can access on the web to get reliable information. They got acquainted with so-called "subject gateways" and Mrs. Hurley also suggested some free Internet resources newsletters that they could subscribe to in order to obtain the latest information on the new web sites of good quality.

ALEKSANDRA POPOVIĆ,
STELA FILIPI MATUTINOVIĆ,
SUSAN HURLEY

Корисне веб адресе:

1. www.rdn.ac.uk RDN (Resource Discovery Network) је једна од најкориснијих адреса. RDN је настао сарадњом преко 70 академских и истраживачких организација, укључујући Национални природњачки музеј и Британску библиотеку. Насупрот претраживачима, RDN омогућава приступ изворима који су веома пажљиво одабрани, индексирани и описани од стране стручњака из званичних установа, тако да су резултати претраживања више него адекватни за учење, предавања и истраживања. RDN омогућава приступ до више од 70.000 Интернет ресурса који су груписани у портале за одређене области. То су: BIOME - медицина и природне науке, HUMBUL- хуманистичке науке, SOSIG- друштвене науке, бизнис и право, ALTIS- здравство, спорт и туризам, EEVL - инжењерство, математика и информатика, Gesource- географија и заштита животне средине, PSigate -

Web addresses :

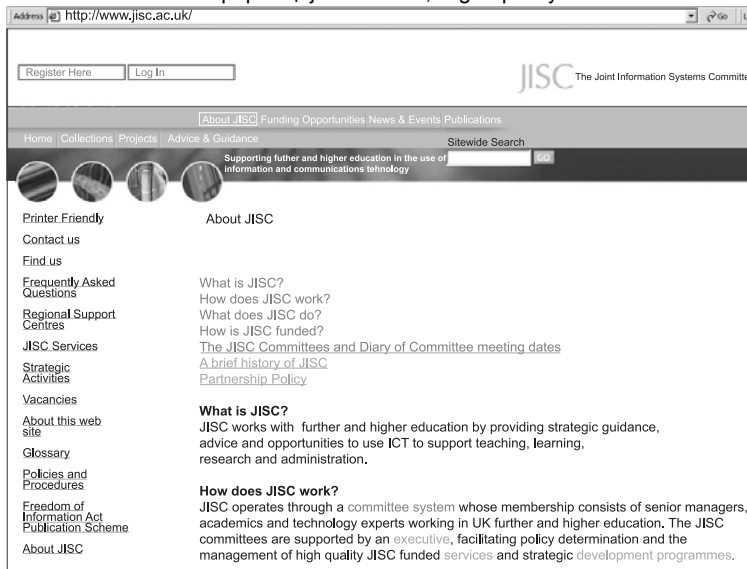
1. www.rdn.ac.uk RDN (Resource Discovery Network) is one of the most convenient addresses. The RDN is a collaboration of over seventy educational and research organizations, including the Natural History Museum and the British Library. In contrast to search engines, the RDN gathers resources which are carefully selected, indexed and described by specialists in their partner institutions, so search results and browsing will be relevant to learning, teaching and research. RDN provides access to more than 70.000 Internet resources for learning, teaching and research community via a series of subject-based information gateways. These are: BIOME-health and life sciences, HUMBUL-humanities, SOSIG-social sciences, business and law, ALTIS-hospitality, sport, leisure and tourism, EEVL-engineering, mathematics and computing, GEsource-geography and environment, PSigate-physical science. The resources are

психологија. Стручњаци из одређених области су поставили те портале што потврђује њихов квалитет. Додатну вредност портала представљају информације које могу да се добију електронском поштом као и водичи за обуку из одређених области. Портал има и сервис за online обуку.

2. www.sosig.ac.uk SOSIG (The Social Information Gateway) је бесплатан портал за друштвене науке, економију, бизнис, управљање и право. Обезбеђује студентима, наставном особљу, истраживачима и стручњацима приступ провереним, висококвалитетним информацијама

на Интернету. Он је део британске RDN организације. Могуће је претраживање по одређеним секцијама као што су: бизнис и управљање, економија, образовање, екологија, етнологија и антропологија, географија, државно осигурање, право, филозофија, политика, психологија, алати за претраживање, социјална заштита, социологија и статистика. Постоји и SOSIG Интернет каталог који је online база података квалитетних Интернет извора. Нуди корисницима могућност кратког описа одређеног ресурса на Интернету као и директан приступ. Каталог обухвата хиљаде извора које су одабрали и описали библиотекарски или академско особље. Каталог је такође могуће прегледати и претражити по одређеним областима.

selected and described by subject specialists to ensure their quality. Additional value-added services such as free subject-focused Internet training tutorial and news feeds are also provided. There is an offer of online training (RDN Virtual Training Center)

2. www.sosig.ac.uk SOSIG (The Social Information Gateway) is free of charge gateway for social sciences, economy, business, management and law. SOSIG is a freely available Internet service which aims to provide a trusted source of selected, high quality Internet information for students, academics,

researchers and practitioners. It is part of the UK Resource Discovery Network. You can browse by Subject Map of the SOSIG sections: Business and Management, Economics, Education, Environmental Science, Ethnography and Anthropology, European Studies, Geography, Government Policy, Law, Philosophy, Politics, Psychology, Research Tools and Methods, Social Welfare, Sociology Statistics and Women's Studies. The SOSIG Internet Catalogue is an online database of high quality Internet resources. It offers users

the chance to read descriptions of resources available over the Internet and to access those resources directly. The Catalogue points to thousands of resources, and each one has been selected and described by a librarian or academic. The catalogue is browsable or searchable by subject area.

3. www.jisc.ac.uk/ JISC (The Joint Information Systems Committee) подржава високо школство и доживотно учење и обезбеђује водиче, савете и могућности за коришћење информационог технологија, што је потребно за учење, предавања, истраживања и администрацију. JISC водич кроз електронске изворе омогућава академском особљу, студентима и информационом професионалцима приступ до висококвалитетних извора за седам специфичних области. То су: уметност и хуманистичке науке, инжењерство, математика и информатика, географија и заштита животне средине, медицина, природне науке, необавезне теме, спорт и туризам и друштвене науке.

3. www.jisc.ac.uk/ JISC (The Joint Information Systems Committee) supports higher education and life-long learning by providing strategic guidance, advice and opportunities to use Information and Communications Technology (ICT) to support teaching, learning, research and administration. JISC Resource Guide supports UK staff, students and information professionals engaged in higher education activities by directing them to a selection of key, high quality resources in seven subject areas through FREE print and web guides. The seven subject areas are: Arts and Humanities, Engineering, Mathematics and Computing, Geography and the Environment, Health and Life Sciences, Hospitality, Leisure, Sport and Tourism, Physical Sciences and Social Sciences.

4. <http://www.hw.ac.uk/libWWW/irn/irn.html> Internet Resources Newsletter су бесплатне новости које се шаљу путем електронске поште једном месечно академском особљу, студентима, инжењерима и научницима из области друштвених и природних наука. Основни циљ оваквог начина информисања су информација о најновијим изворима на Интернету.

4. <http://www.hw.ac.uk/libWWW/irn/irn.html> Internet Resources Newsletter. The free, monthly, non-subscription newsletter for academics, students, engineers, scientists and social scientists. The newsletter aim is to raise awareness of new sources of information on the Internet.

5. <http://scout.cs.wisc.edu/> The Internet Scout Project је основан 1994. године и основни циљ пројекта је усавршавање алата и сервиса за проналажење, селекцију и представљање online информација и метаподатака. Scout је портал за рачунарство и библиотеке изворе, друштвене и хуманистичке науке.

5. <http://scout.cs.wisc.edu/> The Internet Scout Project since 1994 has focused on developing better tools and services for finding, filtering, and presenting online information and metadata. Scout is a gateway for computer sciences and library resources, social sciences and humanities.

6. <http://www.ejel.org/> The Electronic Journal of e-Learning provides perspectives on topics relevant to the study,

6. <http://www.ejel.org/> Електронски часопис за учење на даљину, обрађује студирање, примену и управљање електронским учењем. Часопис се бави и теоријом и праксом из области електронског учења.

7. <http://www.soc.surrey.ac.uk/sru/sru.html> Social Research Update нам нуди најновије податке о истраживањима из друштвених наука

8. <http://informationr.net/ir/> Information Research је бесплатан, интернационални, академски часопис који се бави информатичким дисциплинама. Садржи радове о информатици, управљању информацијама, информационом системима, информационој политици и библиотекарству.

9. <http://www.dlib.org> D-Lib Magazine је јединствена електронска публикација чија је примарна тема развој и претраживање електронских библиотека, али се бави и темама као што су нове технологије, апликације, социолошке и економске теме које се баве овом облашћу. Часопис се издаје 11 пута годишње, а током јула и августа излази једна свеска. Комплетни садржаји овог часописа су доступни бесплатно. Примарни циљ овог часописа је правремена и ефикасна размена информација између дигиталних библиотека.

10. <http://www.regard.ac.uk/regard/home/index.html> Regard је online база података из области друштвених наука. Главни циљ је прикупљање висококвалитетних информација које су намењене бизнису, јавном сектору и влади. То је бесплатан сервис настао средином 80-тих година и данас садржи више од 75.000 референци.

11. <http://www.athens.ac.uk/> The Athens Access Management System обезбеђује корисницима, уз обавезну регистрацију, приступ многобројним веб сервисима у Великој Британији и у свету. Athens је првобитно настао иницијативом Сектора за високо образовање Велике Британије 1996. године, да би прерастао у стандардни сервис који обезбеђује контролисан приступ на веб сервисима за високошколско образовање и здравство. Athens такође контролише веб сервисе за које је неопходна претплата. Чланови Британског културног центра у Београду имају приступ сервису Athens.

Трећег дана тема курса је била образовање корисника. Једна од области је била развијање информатичких вештина: шта је потребно знати, где претраживати, на који начин (коришћење кључних речи, фраза, скраћивање речи, употреба логичких оператора), проналажење информација, процена добијених информација и коначно сакупљање библиографских записа и писање библиографије. У Великој Британији студенти користе електронске сервисе и похађају специјализоване курсеве на којима се обучавају за коришћење ових сервиса. Предавач је представила врсте курсева за обуку корисника. Нагласила је да је потребно такође поставити и кратка упутства за курсеве на веб сајт библиотеке.

У четвртак смо разговарали о промоцији/маркетингу сервиса библиотека: зашто и на који начин је то урађено у Великој Британији, а шта се ради у библиотекама Србије. На курсу су се размењивале идеје и искуства. Предавач је предложила израду пропагандно-информативног материјала о доступности електронских часописа, са одштампаним новим веб адресама на перфорираном папиру, тако да сваки студент или библиотекар може да отцепи и понесе адресу. Може да се постави на веб сајт линк за нове чланове библиотеке са основним упутствима о коришћењу библиотеке. Тога дана било је много планова, идеја и креативних решења за библиотеке у Србији, разговарало се о практичним решењима и начину како је то урађено на Мидлсекс универзитету, а како може да се уради у Србији.

Последњег дана наше радионице, разговарали смо о вредновању електронских извора помоћу статистике коришћења, зашто је статистика важна и на који начин

implementation and management of e-Learning initiatives. The journal contributes to the development of both theory and practice in the field of e-Learning.

7. <http://www.soc.surrey.ac.uk/sru/sru.html> Social Research Update

8. <http://informationr.net/ir/> Information Research is a freely available, international, scholarly journal, dedicated to making accessible the results of research across a wide range of information-related disciplines. Information Research publishes both refereed papers and working papers in the fields of information science, information management, information systems, information policy and librarianship.

9. <http://www.dlib.org/> D-Lib Magazine is a solely electronic publication with a primary focus on digital library research and development, including but not limited to new technologies, applications, and contextual social and economic issues. The magazine is published eleven times a year and is released monthly, except for the July and August issues which are combined and released in July. The full contents of the magazine, including all back issues, are available free of charge at the D-Lib web site as well as multiple mirror sites around the world. The primary goal of the magazine is timely and efficient information exchange for the digital library community.

10. <http://www.regard.ac.uk/regard/home/index.html> Regard is an online database containing information on social science research. They aim to provide high quality research on issues of importance to business, the public sector and government. Regard is publicly and freely available on the World Wide Web. It contains over 75.000 records, dating back to the mid-1980's and is updated daily to include the most current research.

11. <http://www.athens.ac.uk/> The Athens Access Management System provides users with single sign on to numerous web-based services throughout the UK and overseas. Athens was initially deployed in the Higher Education sector in 1996 and has firmly established itself as the de facto standard for secure access management to web-based services for the UK education and health sectors. The Athens Access Management System (AMS) controls access to web-based subscription services. Members of the British Council in Belgrade have access to Athens.

On the third day topic of the course was user education. One of the subjects was Developing Your Information Skills: what do you need to know, where to look, how to search (keywords/phrases, truncation, Boolean operators), find information, evaluate information, and final was keeping records and writing a bibliography. In United Kingdom students use electronic services and special courses are organized for them. Instructor illustrated the types of user education. Short instructions about course have to be published on the Library web site.

On Thursday, we talked about the promotion/marketing of library services - why it is done and how it is done, in the UK and in the libraries in Serbia. This course was dedicated to exchange experience and ideas. Instructor suggested making flyers with news about electronic journals, with printed new web addresses on paper with perforation so each student or librarian user may take that address. Welcome new students and general information are put on web site. This day was so exciting because we planned to make flyers for our libraries and we talked about practical things like how something is done in Middlesex University and how we plan to do it in the future.

On the last day of our workshops, we discussed the evaluation of resources in terms of usage statistics, why is it that the statistics are so important and how we can use those data to enhance the usage of our resources. We also summed up the whole of the workshop in the sense of: what is it that we have learned and how can these new perspectives that we gained

можемо користити добијене податке за још интензивније коришћење одређених извора. Такође смо сумирали наш рад током саме радионице, шта смо научили и на који начин нова сазнања можемо да применимо у нашем свакодневном раду.

Предавач је представила сервис COUNTER (Counting Online Usage of Networked Electronic Resources, www.projectcounter.org). Овај сервис је основан 2002. године и представља међународни пројекат који је намењен библиотекама, издавачима и посредницима, да би олакшао записивање и размену online статистике коришћења. Коришћење електронских сервиса расте експоненцијално и постоји сагласност између издавача и корисника информација да се коришћење ових сервиса мери на много прецизнији начин. COUNTER се првенствено односи на часописе и базе података, не само зато што су то највеће ставке у буџетима већине библиотека него су и већ неко време присутне online и имају језгро добро прихваћених дефиниција и добро дефинисану структуру. COUNTER нуди и многе погодности за библиотекарима, издаваче и посреднике. Библиотекарима је омогућено да упоређују статистику коришћења услуга различитих добављача, могу на бољи начин да планирају набавку и да планирају инфраструктуру на много ефикаснији начин. Издавачима и посредницима је омогућено да добијају податке у формату који им највише одговара, упоређују искоришћеност различитих начина испоруке, сазнају више о моделима коришћења сервиса.

Предавач је такође представио сервис WebCT (www.webct.com). WebCT је водећи свет-ски сервис за различите начине електронског учења у високом образовању, који се уграђује у систем образовања студената широм света.

Наш Конзорцијум KOBSON је поставио статистику коришћења е-сервиса на свој сајт што је за све нас веома важно, јер нам омогућава увид у начин коришћења одређених сервиса у Универзитетској библиотеци у Београду и другим библиотекама.

Сва предавања и презентације на овом курсу су били веома корисни и библиотекари су имали могућност да размене искуства и ставове са гостујућим предавачем као и међусобно.

help us in our day-to-day work in our respective libraries.

Instructor introduced the service called COUNTER (Counting Online Usage of Networked Electronic Resources, www.projectcounter.org). Launched in March 2002, COUNTER is an international initiative designed to serve librarians, publishers and intermediaries by facilitating the recording and exchange of online usage statistics. The use of online information resources has been growing exponentially and it is widely agreed by producers and purchasers of information that the use of these resources should be measured in a more consistent way.

COUNTER will initially focus on journals and databases, as these types of content are not only the major items in most library materials budgets, but have also been available online for some time and have a core of well-accepted definitions and content structure. COUNTER brings new benefits to librarians, publishers and intermediaries. Librarians will be able to: compare usage statistics from different vendors; make better-informed purchasing decisions. Publishers and intermediaries will be able to: provide data to customers in a format they want; compare the relative usage of different delivery channels; learn more about genuine usage patterns.

Instructor also introduced WebCT (www.webct.com) site. WebCT is the world's leading provider of e-Learning solutions for higher education, which are being used to transform the educational experience of students around the world.

Our Consortium KoBSON puts statistics about using e-services on its web site, and those statistics are very important to us because we can see how e-services in University Library in Belgrade and in the others libraries are used.

The overall impressions are highly positive: we found the presentations both very useful and very engaging and we immensely enjoyed this opportunity of being able to exchange our views and experiences both with our guest lecturer and amongst ourselves.

Address <http://www.athens.ac.uk/>

eduserv athens

Home | About us | News | Events | Contact us | Eduserv

search athens
tape in a keyword

go...

eduserv athens for education

The Athens Access Management system provides users with single sign-on to numerous web-based services throughout the UK and overseas. Athens was initially deployed in the higher education sector in 1996 and has firmly established itself as the de facto standard for secure access management to web-based services for the UK education and health sectors.

In August 2000, Athens were awarded the JISC (Joint Information Systems Committee) contract for the Provision of Authentication Services to the UK higher and further education community. This contract has now been extended to the end of July 2006

News

AthensDA Home Domain Discovery Service (HDSS) and new Eduserv Athens branding. | [More](#)

Athens Shibboleth Interoperability. | [More](#)

(Updated 8/04/04)

General

Athens JISC Mail list
Athens 'at risk' period
[Vacancies](#)

User Guides, FAQ, etc.

[Quick guide](#)
[Administrator's Guide](#)
[FAQ](#)
[Glossary](#)

Log on

- [MyAthens](#)
- [Self-registration](#)
- [Administration area](#)

General

- [Athens organisations](#)
- [Organisation IDs](#)
- [Protected services](#)
- [Coming soon](#)

Registration procedure

- [Register](#)
- [Terms & conditions](#)

JISC